

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

**Педагогічний факультет
кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи**

**СИЛАБУС
ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА
«ВИРОБНИЧА ПРАКТИКА ЗА ФАХОМ»**

Рівень вищої освіти – другий (магістерський)
Освітня програма «Соціальна педагогіка»
Спеціальність 231 Соціальна робота
Галузь знань 23 Соціальна робота

Затверджено на засіданні кафедри
соціальної педагогіки та соціальної
роботи
Протокол № 1 від 28.08.2023 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу
6. Політика навчальної дисципліни
7. Контактна інформація
8. Ресурсне забезпечення

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Виробнича практика за фахом
Освітня програма	Соціальна педагогіка
Спеціальність	231 Соціальна робота
Галузь знань	23 Соціальна робота
Освітній рівень	магістр
Статус дисципліни	Основна
Курс/семестр	1/2
Мова викладання	українська
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Тривалість – 4 тижні Самостійна робота – 180 год.
2. Опис дисципліни	
<p>Мета та цілі курсу полягає у формуванні глибокого осмислення закономірностей соціальної роботи і соціальної педагогіки; формуванні професійних умінь і навичок задля прийняття самостійних рішень під час виконання різних фахових ролей; поглибленні усвідомлення професійної значимості теоретичних знань та можливості їх застосування на практиці; підготовці до застосування технологій соціальної роботи та соціально-педагогічної діяльності у практичній діяльності; виробленні моральних переконань та потреб застосовувати необхідні навички й уміння у практичній роботі.</p> <p>Завдання практики:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ознайомити з основними напрямками, змістом діяльності відповідних баз практики. 2. Продемонструвати навички застосування теоретичних знань відповідно до профілю базового закладу практики. 3. Проявити вміння надавати соціальну допомогу шляхом означених форм: заочних (телефон довіри, інформаційно-консультативні служби для дітей-інвалідів, наркоманів та ін.); очних (короткочасне спілкування з дитиною під час відвідування нею кризових центрів, центрів реабілітації); стаціонарних (довготривале спостереження за дитиною в притулках, інтернатах, спеціалізованих закладах); комплексних, які передбачають взаємодію з медиками, психологами, реабілітологами, іншими фахівцями. 4. Удосконалити організаційні, діагностичні, дидактичні, аналітичні, проектувальні, комунікативні уміння та навички. 5. Формувати вміння організації та проведення роботи стосовно надання індивідуальної чи групової допомоги дітям або підліткам у процесі соціалізації. 6. Проектувати власну діяльність для вирішення конкретних фахових проблем. 7. Розвивати теоретичний пошук в науково-дослідницькій і методичній роботі, виробляти потребу в самоосвіті, самоідентифікації себе як професіонала конкретної сфери соціально-педагогічної роботи. <p>Компетентності (ПК) Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі соціальної роботи або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.</p> <p>ЗК: ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК 2. Здатність розробляти і управляти проектами. ЗК 3. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт. ЗК 4. Здатність спілкуватися іноземною мовою. ЗК 5. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні. ЗК 6. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість. ЗК 7. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.</p>	

ЗК 8. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК 9. Навички міжособистісної взаємодії.

ФК: ФК 1. Здатність до розуміння та використання сучасних теорій, методологій і методів соціальних та інших наук, у тому числі методи математичної статистики та кількісні соціологічні методи, стосовно завдань фундаментальних і прикладних досліджень у галузі соціальної роботи.

ФК 2. Здатність до виявлення соціально значимих проблем і факторів досягнення соціального благополуччя різних груп населення.

ФК 3. Здатність професійно діагностувати, прогнозувати, проектувати та моделювати соціальні ситуації.

ФК 4. Здатність до впровадження методів і технологій інноваційного практикування та управління в системі соціальної роботи.

ФК 5. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (експертами з інших галузей/видів економічної діяльності), налагоджувати взаємодію державних, громадських і комерційних організацій на підґрунті соціального партнерства.

ФК 6. Здатність до оцінки процесу і результату професійної діяльності та якості соціальних послуг.

ФК 7. Здатність до професійної рефлексії.

ФК 8. Здатність до спільної діяльності та групової мотивації, фасилітації процесів прийняття групових рішень.

ФК 9. Здатність доводити знання та власні висновки до фахівців та нефаківців.

ФК 10. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість задля вирішення соціальних проблем через упровадження соціальних інновацій.

ФК 11. Здатність виявляти професійну ідентичність та діяти згідно з цінностями соціальної роботи.

ФК 12. Здатність до критичного оцінювання соціальних наслідків політики у сфері прав людини, соціальної інклюзії та сталого розвитку суспільства.

ФК 14. Здатність до ефективного менеджменту організації у сфері соціальної роботи.

ФК 15. Здатність до розроблення, апробації та втілення соціальних проектів і технологій.

ФК 17. Здатність вивчати сучасні суспільні проблеми з метою діагностування, прогнозування, надання соціально-педагогічної допомоги й підтримки та здійснення різних напрямів соціально-педагогічної діяльності.

Програмні результати навчання ПРН 1. Розв'язувати складні задачі і проблеми, що потребують оновлення й інтеграції знань в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог.

ПРН 2. Критично оцінювати результати наукових досліджень і різні джерела знань про практики соціальної роботи, формулювати висновки та рекомендації щодо їх впровадження.

ПРН 3. Застосовувати іноземні джерела при виконанні завдань науково-дослідної та прикладної діяльності, висловлюватися іноземною мовою, як усно, так і письмово.

ПРН 4. Показувати глибинне знання та системне розуміння теоретичних концепцій, як із галузі соціальної роботи, так і з інших галузей соціогуманітарних наук.

ПРН 5. Збирати та здійснювати кількісний і якісний аналіз емпіричних даних.

ПРН 6. Самостійно й автономно знаходити інформацію необхідну для професійного зростання, опановувати її, засвоювати та продукувати нові знання, розвивати професійні навички та якості.

ПРН 7. Застосовувати загальне та спеціалізоване програмне забезпечення для вирішення професійних задач та здійснення наукового дослідження.

ПРН 8. Автономно приймати рішення в складних і непередбачуваних ситуаціях.

ПРН 9. Виконувати рефлексивні практики в контексті цінностей соціальної роботи, відповідальності, у тому числі для запобігання професійного вигорання.

ПРН 10. Аналізувати соціальний та індивідуальний контекст проблем особи, сім'ї,

соціальної групи, громади, формулювати мету і завдання соціальної роботи, планувати втручання в складних і непередбачуваних обставинах відповідно до цінностей соціальної роботи.

ПРН 11. Організовувати спільну діяльність фахівців різних галузей і непрофесіоналів, здійснювати їх підготовку до виконання завдань соціальної роботи, ініціювати командування та координувати командну роботу.

ПРН 12. Оцінювати соціальні наслідки політики у сфері прав людини, соціальної інклюзії та сталого розвитку суспільства, розробляти рекомендації стосовно удосконалення нормативно-правового забезпечення соціальної роботи.

ПРН 13. Демонструвати ініціативу, самостійність, оригінальність, генерувати нові ідеї для розв'язання завдань професійної діяльності.

ПРН 14. Визначати методологію прикладного наукового дослідження та застосовувати методи кількісного та якісного аналізу результатів, у тому числі методи математичної статистики.

ПРН 15. Розробляти критерії та показники ефективності професійної діяльності, застосовувати їх в оцінюванні виконаної роботи, пропонувати рекомендації щодо забезпечення якості соціальних послуг та управлінських рішень.

ПРН 16. Розробляти соціальні проекти на високопрофесійному рівні.

ПРН 17. Самостійно будувати та підтримувати цілеспрямовані, професійні взаємини з широким колом людей, представниками різних спільнот і організацій, аргументувати, переконувати, вести конструктивні переговори, результативні бесіди, дискусії, толерантно ставитися до альтернативних думок.

ПРН 18. Демонструвати позитивне ставлення до власної професії та відповідати своєю поведінкою етичним принципам і стандартам соціальної роботи.

ПРН 19. Розробляти, апробувати та втілювати соціальні проекти і технології.

ПРН 20. Упроваджувати результати наукового пошуку в практичну діяльність.

ПРН 21. Застосовувати сформовані компетентності при вирішенні соціально-педагогічних завдань; здійснювати критичний відбір технологій відповідно до характеру проблем соціально-педагогічної практики.

3. Структура курсу

№	Тема	Результати навчання	Завдання
1	Настановча конференція, яка передбачає ознайомлення студентів із завданнями та змістом виробничої практики за фахом орієнтуючись на основні вимоги до неї	Знати та розуміти зміст, форми й методи фахової діяльності; зрозуміти мету та завдання виробничої практики та вимоги до неї. Закріплення та практичного застосування студентами теоретичних знань, і умінь самостійно приймати рішення	Ознайомитись з вимогами, метою, завданнями та змістом виробничої практики за фахом
2	Провести інструктаж про порядок проходження практики та з техніки безпеки і охорони праці, надати студентам практикантам необхідні документи (направлення, програму, методичні матеріали з оформлення документів); ознайомити студентів з робочою програмою, цілями та завданнями практики; повідомити практикантів про систему звітності з практики.	Навчитись планувати професійну діяльність; ефективно використовувати робочий час (свій та методиста наставника бази практики); сформулювати та вдосконалити навички ведення професійних документів.	Ознайомлення з робочою програмою виробничої практики та з технікою безпеки під час проходження практики
3	Основний етап практики передбачає закріплення студентів за базовими закладами (згідно укладених угод про співпрацю) ознайомлення зі змістом та структурою роботи цих закладів та здійснення патронажу, прикріплення до студентів практикантів наставникаметодиста бази практики.	Ознайомлення з нормативноправовим забезпеченням функціонування баз практики; змістом, напрямки роботи, функціями, посадовими обов'язками соціального педагога закладу. Навчитись дотримуватись меж професійної компетенції. Ознайомлення з методичним забезпеченням діяльності бази практики.	Ознайомлення з базою практики закріплення за практикантами керівників методистів бази практики та виконання завдань
4	Складання індивідуального плану роботи на період практики, ведення щоденника виробничої практики, виконання запланованих завдань (методиста з бази	Навчитись збирати й аналізувати інформацію; систематизувати інформаційні матеріали, матеріали практичних досліджень. Поглибити та закріпити теоретичні знання із вивчених дисциплін, встановити зв'язок із практичною діяльністю.	Виконання завдань на базі практики, оформлення звітної документації

	практики), виконання завдань методиста від кафедри.		
5	Заключний етап. Студенти оформляють звітну документацію, готують презентації про проходження практики та відбувається її захист. Доповідь студента доповнюється ілюстративними матеріалами про проходження виробничої практики за фахом	Навчитись аналізувати й оцінювати результати педагогічної діяльності; Уміти аналізувати інформацію, систематизувати інформаційні матеріали, матеріали практичних досліджень.	Оформлення звітної документації, підготовка до захисту
6	Відбувається захист практики	Навчитись аналізувати форми і методів роботи педагогічного закладу, посадових осіб, характеризувати організацію, в якій проходила практика.	Захист практики, презентація

4. Система оцінювання практики

Накопичування балів під час проходження практики

Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Відвідування бази практики та виконання завдань	30
Характеристика	10
Оформлення звітної документації (індивідуальне завдання)	20
Соціальний проект	10
Проведені заходи	10
Захист практики	20
Максимальна кількість балів	100

5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу

Види навчальної роботи	Навчальні тижні					Разом
	1	2	3	4	5	
Відвідування баз практики та виконання завдань	10	10	10	10	10	40
Оформлення звітної документації. Фрагментарно (як додаткові бали) зараховуються результати навчання під	10	1 0	1 0	1 0	1 0	40

час проходження практики із запровадження м карантинних обмежень.							
Захист практики							20
Всього							100
6. Контактна інформація							
Кафедра	Кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи м. Івано-Франківськ, вул. Бандери, 1 каб. 802 тел. (0342) 57-00-05 kspsr@pnu.edu.ua						
Викладач (і) Гостьові лектори	Зозуляк-Случик Роксоляна Василівна, доктор педагогічних наук, доцент, професор						
Контактна інформація викладача	+3800508157946 roksoliana.zozuliak@pnu.edu.ua						
7. Політика освітнього компонента							
Пропуски занять, відпрацювання.	<p>При організації практичної підготовки здобувачі вищої освіти, викладачі, методисти та адміністрація діють відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті ім. В. Стефаника (редакц. 7) (введено в дію наказом ректора № 417 від 03.07.2023).</p> <p>Студент, який не виконав програму практики, відраховується з університету. Якщо програма практики не виконана студентом з поважної причини, то закладом йому надається можливість пройти практику повторно (в межах графіка освітнього процесу) відповідно до «Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 309 від 19 травня 2023 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/sites/118/2023/05/otzinnuvannja-uspishnosti.pdf. та «Положення про організацію та проведення практики у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» введеного і дію наказом ректора № 246 від 28 квітня 2023 р.</p>						
Академічна доброчесність	Дотримання академічної доброчесності засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів університету.						

	<p>Взаємодія зі студентами відбувається основі політики академічної доброчесності. Очікується, що здобувачі в вищій освіти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення відповідно до «Положення про запобігання та виявлення плагіату у Прикарпатському національному університеті ім. В. Стефаника».</p> <p>Ознайомитися з даними положеннями та документами можна за посиланням: https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/</p>
--	--

8. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедіа, лабораторії, комп'ютери та інше
-----------------------------------	--

Рекомендована література Базова

1. Белоліпцева О. В. Технологія оцінки потреб сім'ї у процесі роботи з сім'ями, які опинилися в складних життєвих обставинах. Соціально-педагогічна підтримка сім'ї з дитиною : матеріали Всеукр. наук.-практ. семінару Запоріжжя , 2014. С.87-91.
2. Інтегровані соціальні служби : теорія, практика, інновації : навч.-метод. комплекс / заг. ред. І. Д. Звереві, Ж. В. Петрочко. Київ : Фенікс, 2007. 528 с
3. Квітко Н. М. Організація соціально-педагогічної роботи з дітьми та молоддю з обмеженими функціональними можливостями. Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. 2021. № 3 (107). С. 33–44.
4. Зозуляк-Случик Р. В. Наскрізна програма практик студентів педагогічного факультету спеціальності «Соціальна робота». Програма навчального курсу [для студ. вищ. навч. закл.]. Івано-Франківськ : НАІР, 2019. 64 с.
5. Зозуляк-Случик Р. В. Формування професійної етики майбутніх соціальних працівників в університетах : монографія. Івано-Франківськ : НАІР, 2019. 460 с.
6. Оцінка потреб дитини та її сім'ї : від теорії до практики : навч. посіб. / за ред.. І. Д. Зверева, З. П. Кияниця, В. О. Кузьмінський, Ж. В. Петрочко. Київ : «Кожній дитині», 2010. Ч.1. 228 с.
7. Оцінювання потреб клієнтів соціальних служб : метод. рек. для закладів і установ, що працюють із вразливими групами населення / заг. ред. Л. Л. Сідельнік. Київ : ТОВ «ЛДЛ», 2007. 208 с.
8. Програми практик зі спеціальності “Соціальна педагогіка”: метод. посібник / [керівник групи упорядників: Б.І. Ковбас; упоряд.: ЗозулякСлучик Р.В., Березовська Л.І., Кулик І.В., Лемко Г.І., Михайлишин Г.Й., Петришин Р.А., Сабат Н.В.]. Івано-Франківськ : НАІР, 2015. 186 с.
9. Пенішкевич Д.І. Соціальна педагогіка: модульна технологія вивчення навчального курсу: рек. М-вом освіти і науки України як навч. посібник для студ. вищ. навч. закладів / Д.І.Пенішкевич, Л.Л.Тимчук. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2010. 496 с.
10. Положення про організацію та проведення практики у ДВНЗ «Прикарпатський

національний університет імені Василя Стефаника». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: URL: <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2019/11/наказ-805.pdf>

Допоміжна:

1. Вдосконалення соціальних послуг в об'єднаних територіальних громадах: посіб. К., 2019. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: URL: <https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/508/>
2. .Вдосконалення_соцпо слуг_в_ОТГ.pdf Закон України «Про соціальну роботу з дітьми та молоддю» від 21.06.2001 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2558-14>.
3. Зозуляк Р. В. Система наскрізної практичної підготовки студентів (спеціальність соціальна педагогіка і практична психологія). Матеріали III Міжнародної практичної конференції “Науковий потенціал світу 2012”. Дніпропетровськ: Наука і освіта, 2012. Т. 17. Педагогічні науки. С. 89-92.
4. Зозуляк Р. В. Організація практики у системі фахової підготовки соціальних педагогів. Науковий часопис НПУ ім. М. П. Драгоманова. Серія № 11 Соціологія, Соціальна робота. Соціальна педагогіка. Управління / Збірник наук. праць. К.: НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2012. Вип. 5(Ч. I). С. 200–204.
5. Зозуляк-Случик Р.В. Наскрізна програма практики студентів педагогічного факультету спеціальності «Соціальна робота». Програма навчального курсу [для студ. вищ. навч. закл.]. Івано-Франківськ : НАІР, 2019. 64 с.
6. Колбіна Л. А. Менеджмент соціальної роботи: навч. посіб. Одеса: видавець Букаєв Вадим Вікторович, 2017. 406 с.
7. Полякова О.М., Полянничко А.О. Технологія виробничої соціально-педагогічної практики в освітніх закладах: методичний посібник для студентів спец. «Соціальна педагогіка». Суми: СумДПУ, 2009. 100 с.
8. Про соціальні послуги: Закон України від 17 січня 2019 р. № 2671-VIII. – Режим доступу: URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19>.
9. Робота з клієнтами соціальних служб / за ред. З. Г. Зайцева. Житомир: Екосфера, 2014. 117 с.
10. Програма переддипломної соціально-педагогічної практики : методичні рекомендації / укладачі: Т.А.Алексєєнко, Т.А. Равлюк. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2010. 40с.
11. Соціальна педагогіка : словник-довідник / за заг. ред. Т.Ф.Алексєєнко. - Вінниця: Планер 2009. 542 Фурман А. В., Дубно А. В. Психодіагностична компетентність соціального працівника : монографія. Тернопіль : ТНЕУ, 2017. 102 с.

Інформаційні Інтернет-ресурси

1. Брусенко А.С., Лозинська А.В Посередництво як соціально-педагогічна технологія вирішення конфліктів Режим доступу: URL : <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2017/10.1/24.pdf> (дата звернення 11.12.2021).
2. Внутрішнє переміщення внаслідок конфлікту в Україні: підвищена незахищеність постраждалого населення та чинники напруженості у громадах. Тематичний звіт. Спеціальна моніторингова місія в Україні. ОБСЄ. 2016. URL : <http://www.refworld.org.ru/idps.html> (дата звернення 15.07.2021).
3. Державна служба зайнятості. URL: <https://www.dcz.gov.ua/>
4. Наказ МОН Положення про психологічну службу у системі освіти України № 509

від 22.05.2018 – Режим доступу: URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0885-18#Text>

Зозуляк-Случик Роксоляна Василівна,
доктор педагогічних наук, професор,
професор кафедри соціальної педагогіки
та соціальної роботи